

Vår saksbehandler

KOMKAPT Kenneth Dahl
kendahl@kystvakten.no
+47 76 11 22 21, 0575 2221
SJØ/KV/KV STAB/N3 CG

Vår dato

2024-01-26

Vår referanse

2024/004395/FORSVARET/ 400

Tidligere dato**Tidligere referanse****Til**

Forsvarsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Klima og Miljødepartementet
Fiskeridirektoratet
Politidirektoratet
Sjøfartsdirektoratet
Tolletaten
Miljødirektoratet
Sjef Sjøforsvaret
Troms og Finnmark statsadvokatembeter
Rogaland statsadvokatembeter
Kystverket
Syssemesteren på Svalbard
Havforskningsinstituttet
Mattilsynet
Forsvarets Forskningsinstitutt
Fiskeri- og havbruksnæringens forskingsfond
Kartverket, Sjødivisjonen
Norges Forskningsråd

Kopi til

Årsrapport Kystvakten 2023

1 Innledning

Kystvakten har gjennom året hatt god tilstedeværelse langs kysten og i norske havområder. Dette har gjort Kystvakten i stand til å kunne respondere hurtig i forhold til oppdukkende situasjoner. Kystvakten har gjennom sin tilstedeværelse bidratt til en forsvarlig ressursforvaltning og miljøoppsyn samt god sikkerhet og beredskap i de norske maritime jurisdiksjonsområdene.

I et år preget av innfasing av Jan Mayen klassen og utfasing av Nordkapp-klassen samt større oppdateringsprosjekter har Kystvakten opprettholdt gode operative leveranser. Dette har vært mulig takket stor innsatsvilje og høy fleksibilitet fra personellet. Kystvakten har i 2023 registrerte en

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Havnegata 31
8400 Sortland
Norge

Sivil telefon/telefaks

/7611 2222

Militær telefon/telefaks

99/0575 2222

Epost/ Internett

post@kystvakten.no
www.forsvaret.no

Vedlegg

økning i antall oppdrag. Flere ulykker og havarier er håndtert, og uhell avverget gjennom deltagelse i blant annet 159 søk- og redningsaksjoner og 89 slep.

Kystvakten venter fortsatt på helikopter etter NH90 prosjektet ble terminert i juni 2022. En erstatning, NH-60R, Seahawk, er imidlertid bestilt og forventes levert i 2025/2026. Dette er av stor viktighet for Kystvaktens evne til effektiv overvåkning, rask respons og oppdragsløsning.

2 Oppdrag og kontrollvirksomhet

2.1 Oppdrag for statlige myndigheter/etater

Kystvakten utførte i 2023 totalt 4150 oppdrag med bistand til samarbeidende etater og Forsvaret. Bistand utføres med hjemmel i Kystvaktloven.

Kystvakten utfører kontroll og håndhevelse knyttet til en rekke lover på vegne av primærmyndighetene. Når det avdekkes lov- eller regelbrudd, kontakter Kystvakten normalt primærmyndigheten for videre instruksjon med hensyn til reaksjon på forholdet.

Tabell viser oppdrag fordelt på nasjonale etater i 2023

2023		
Oppdragsgiver		Antall
Forsvaret		780
Politiet		802
Kystverket		684
Sjøfartsdirektoratet		419
Tolletaten		347
HRS		229
Diverse		179
Fiskeridirektoratet		497
Miljødirektoratet		124
Fylkesmenn		41
Polarinstituttet		10
DNMI		16
Havforskningen		22
Totalt		4150

Bistand og samhandling med andre offentlige myndigheter med ansvar på kysten og i norske havområder fungerer meget godt, bl.a er etterforsyning av utestasjonene på Jan Mayen, Bjørnøya, Hopen og Ny Ålesund er gjennomført som planlagt i 2023.

Myndighetsforhold oppgaver er regulert i Kystvaktloven, direktiver og samarbeidsavtaler. God utnyttelse av Kystvakten krever aktivt engasjement og kommunikasjon med samarbeidspartnere.

Det ble i 2023 beslaglagt 739 ulovlige redskaper i kystsonen. Det er primært fartøyene i Indre Kystvakt som ivaretar denne delen av oppdragsporteføljen og avdekker de fleste regelbruddene. Dette dreier seg i hovedsak om funn av ureglementerte garn/teiner og ruser hvor eierforholdet er uklart. Forholdene blir anmeldt, funnene beslaglagt og sakene overlevert til Politiet for videre etterforskning.

Tabell viser utførte oppdrag fordelt på oppdragstype i 2023

2023	
Oppdragstype	Antall
Medisinsk assistanse	20
Dykking	18
Grensekontroll	403
Los-bestemmelser	411
Miljøoppsyn	63
Navigasjonssikkerhet	130
Slep	89
Søk og redning	159
Tolloppdrag	331
Transport	80
Vernede områder	52
Visitasjon (iht. anløpsforskriften)	424
Havbruk	330
Sjødyktighet	391
Oppdrag Forsvaret	134
Ressurs- og redskapskontroll	206
Øvrige oppdrag	909
Totalt	4150

2.2 Militære oppdrag

Som en del av Sjøforsvaret utfører Kystvakten regelmessig oppdrag av militær karakter. Den sikkerhetspolitiske i situasjonen Europa medførte en økning av militære oppdrag utført av Kystvakten i 2023. Styrkebeskyttelse for allierte fartøy og økt tilstedeværelse på norsk sokkel rundt kritisk infrastruktur gjennom året.

2.3 Fiskeri og ressurskontroll

Året startet med alle fiskeriavtaler på plass. Det var imidlertid en begrenset soneadgang i britisk sone for makrellfisket. Dette medførte at man også dette året måtte fiske mesteparten av makrellkvoten i norsk sone eller i NEAFC-området (North-East Atlantic Fisheries Commission) i Smutthavet. Til tross for dette ble hele kvoten tatt opp, dog med en betydelig lengre sesong enn det som har vært vanlig i dette fisket.

Kystvakten har fokus på gode risikovurderinger og risikobasert tilstedeværelse og kontroll. Dette er nødvendig for optimal utnyttelse av ressursene når det er stor geografisk spredning i fiskeriene. Målrettet bruk av overvåkningsfly har vært en viktig del av risikohåndteringen, særlig i forhold til å avdekke ulovlig utkast og slipping av fangster.

Sildefiskeriene forløp i 2023 i hovedsak som normalt. Nordsjøsildefisket foregikk hovedsakelig i norsk sone i Nordsjøen. Norsk vårgytende sild (NVGS)-fisket foregikk for det meste i havområdene utenfor Troms og inne i fjordene i Nord-Troms og Vest-Finnmark. Gytingen foregikk lenger nord enn det som har vært vanlig de siste årene. Den totale aktiviteten i norsk sone i Nordsjøen var tilbake på normalt nivå etter at nødvendige avtaler med EU og Storbritannia kom på plass.

Det har også i 2023 vært betydelige utfordringer med småfisk i konsumfisket i Nordsjøen og Skagerrak, og mange inspeksjoner har for høy andel av fisk under minstemål. Torsk, hyse, reke og flyndre er her de mest representerte artene.

I kongekrabbefisket fortsetter trenden med manglende vilje til å etterleve regelverket. Kystvakten vil fortsette å fokusere på dette fisket framover. Aktiviteten i snøkrabbe-fisket økte i 2023 da flere aktører posisjonerer seg før en lukking av fisket som planlegges vedtatt i løpet av 2024. I hummerfisket har fokuset vært rettet mot fritidsfiskere som benytter for mange teiner, manglende merking og overholdelse av dato for åpning og stenging av fisket.

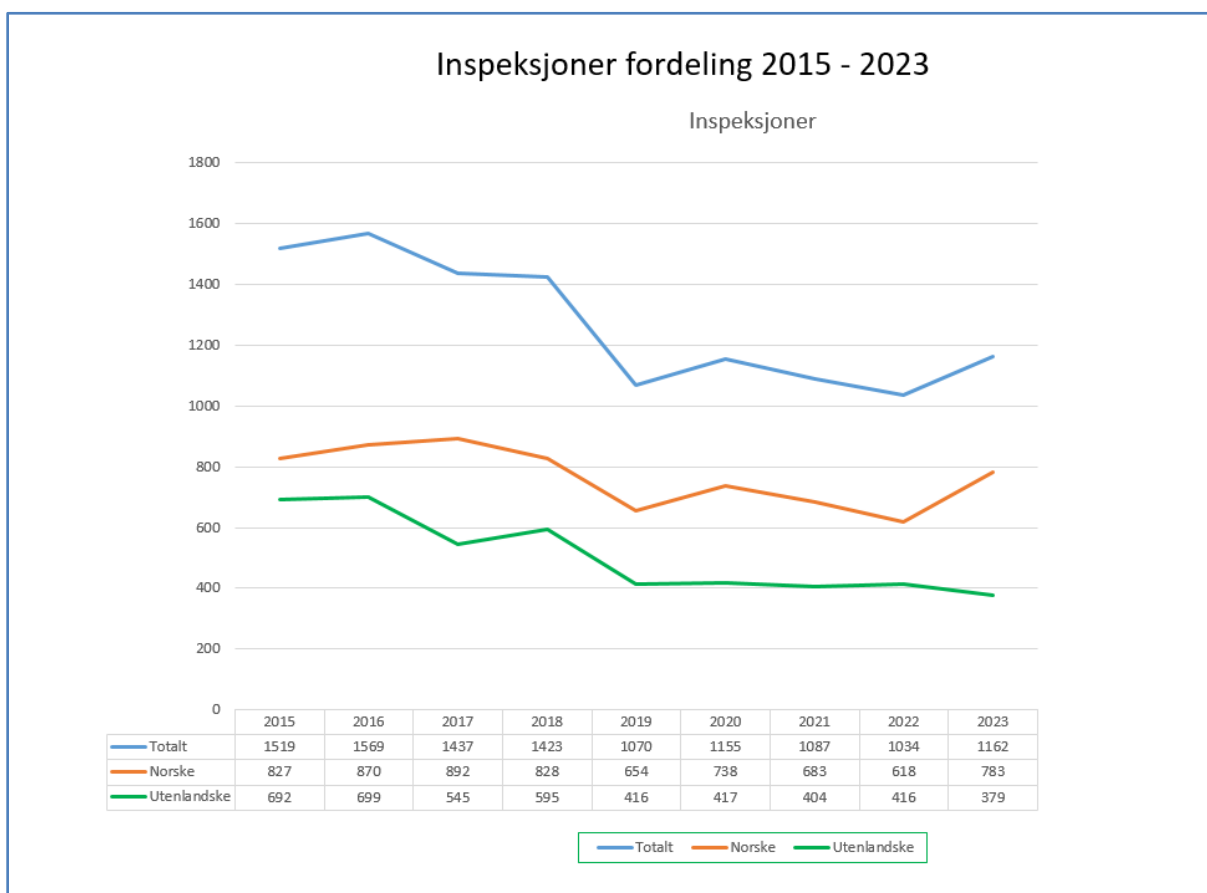
Det har ikke vært noen merkbar reduksjon i den russiske fiskeriaktiviteten til tross for innførte sanksjoner. Det at Norge har valgt å holde havner åpne for russiske landinger av fangst, gjør at et betydelig antall russiske fartøyer fisker både i NØS og Fiskevernsonen ved Svalbard. Det har imidlertid vært en økning i omlastingsaktiviteten ved Svalbard, noe som kan skyldes at russiske fiskefartøyer er utestengt fra europeiske havner.

Fiskeriinspektører på inspeksjon

2.4 Fiskeriinspeksjoner

Kystvakten gjennomførte 1 162 fiskeriinspeksjoner i 2023. Dette er en økning på 11 % i forhold til 2022. Det har vært en nedgang i antall inspeksjoner på utenlandske fartøyer som er negativt da disse som oftest har et fiskerimønster som gjør at fartøyene ikke kan kontrolleres når de lander fangst i utlandet.

Kystvakten har registrert en reduksjon i antall avdekkede alvorlige overtredelser. 30 alvorlige overtredelser ble avdekket. Dette tilsvarer 2,6% av fiskeriinspeksjonene. 3 fartøyer ble oppbrakt. Brudd på rapporteringsreglene samt fiske i ulovlig område har vært de hyppigste lovbruddene i 2023.

Antall inspeksjoner og reaksjoner totalt, fordelt på område 2023								
Område	IÅM	Advarsel	An-meldt	Opp-bringelse	Infring-ment	Over-tredelse	Antall insp.	Antall reak.
NØS N65	484	38	11	2	0	0	530	51
NØS S65	322	32	12	1	0	0	362	45
Fiskevernsonen	162	16	3	0	0	0	181	19
Svalbard	23	0	0	0	0	0	23	0
Jan Mayen	0	0	0	0	0	0	0	0
Skagerrak	30	2	1	0	0	0	33	3
NEAFC	23	0	0	0	0	0	23	0
2023	1044	88	27	3	0	0	1162	118
2022	884	91	41	12	0	2	1034	146
2021	955	81	45	4	0	2	1087	132
2020	955	136	49	11	2	2	1155	200
2019	897	189	48	8	0	1	1138	241

3 Aktivitet i 2023

3.1 Fartøy

Kystvaktens fartøy patruljerte 3716 døgn i 2023. Patruljedøgn er et mål for fartøyenes tilgjengelighet, regularitet og produksjon, og betyr at fartøyene er på patrulje langs kysten eller på havet. Antall døgn på helikopterbærende fartøy har vært lavt gjennom året. Dette har sin forklaring i utfasingen av Nordkapp-klassen og den kommende periodes innfasing av Jan Mayen-klassen.

Under er oversikt over antall gjennomførte patruljedøgn for de ulike fartøystypene:

År	Helikopterbærende	Ytre Kystvakt	Indre Kystvakt	Totalt gjennomført
2023	679	1716	1321	3716

3.2 Fly, helikopter og drone

Bruk av fly i forbindelse med overvåkning av havområdene er en viktig bidragsyter innenfor ressurskontroll og myndighetsutøvelse. Dette gir god situasjonsforståelse, som igjen muliggjør effektiv og målrettet disponering av fartøyene. Kystvakten har også i 2023 hatt begrensede ressurser tilgjengelig for overvåkning og kontroll fra luften. Dette skyldes primært utfordringer knyttet til meget lav tilgjengelighet på helikopter. Samarbeidet med Redningstjenesten, Sysselmesteren på Svalbard og sivile helikopteroperatører bidro til at Kystvakten har gjennomført kritisk trening og øving på helikopteroperasjonen om bord KV Svalbard som nå er operativ. Samarbeidet er nødvendig for å gi operative helikopter dekk også på de to første fartøyene i Jan Mayen klassen.

Under er oversikt over antall flytimer:

År	NH-90	Sivil flyleie	Drone	TOTALT
2023	20	318	225	563
2022	33	417	91	548
2021	54	486	156	597
2020	67	443	84	627
2019	178	460	16	736

3.3 Droner

Kystvakten opererer droner fra Kystvaktfartøyene. Droner er meget nyttig verktøy som kan benyttes i en rekke operasjoner som søk og redning, oljevern, atomulykker, svoveldeteksjon fra skip samt forskjellige kontrolloppgaver. 225 flytimer fordelt på 2236 sortie.

Kystvakten har også tatt i bruk undervannsdroner som benyttes til søk og redning, ressurskontroll, inspeksjoner av havbunn og skrog, samt søk etter savnede personer. Undervannsdronene er utstyr med avansert sonar og posisjoneringssystem.

4 Økonomi

Kystvaktens totale økonomiske ramme for 2023 var 1 311 millioner kroner. Regnskapsført resultat viser 1 312,5 millioner kroner. Dette gir et merforbruk på 1,5 millioner kroner. Rammen fra Kystverket til Kystvakten for å finansiere statlige slepeberedskap var på 162,6 millioner kroner.

5 Fartøysstruktur og teknisk drift

Generelt har teknisk status vært meget god. Fartøyene har blitt driftet kosteffektivt med høy teknisk tilgjengelighet. Ingen av fartøyene har i 2023 gjennomført hoved- eller mellomklassinger. Kystvakten fikk i mars måned overlevert første fartøy i Jan Mayen klassen, KV Jan Mayen. I høst ble andre fartøy, KV Bjørnøya, satt i drift. Fartøyene fremstår som solide kapasiteter for å kunne møte fremtiden. Det er imidlertid fortsatt restleveranser knyttet til de nye fartøyene, og det gjenstår arbeid knyttet til testing og oppøving før fartøyene vil inneha de forventede operative kapasiteter. Tredje og siste fartøy, KV Hopen, blir levert mai 2024.

Parallelt med at Jan Mayen klassen innfases, utfases Nordkapp-klassen. KNM Nordkapp avsluttet sin tjeneste i juli, KV Andenes ble innlevert i november.

For de tre fartøyene i Barentshavklassen, samt KV Jarl og KV Bison, er det utløst opsjoner for ytterligere fem år. Det betyr at disse fem fartøyene vil inngå i YKV-flåten frem til alle de fem fartøyene utfases i 2029/2030

For KV Harstad er det inneværende år brukt mye tid og ressurser på planleggingen av neste års midtlivsoppdatering. Denne har planlagt oppstart oktober 2024.

Største utfordring for Nornen-klassen (indre kystvakt) er teknisk status på Hurtiggående Patruljebåt (HPB), hvor flere av båtene har nedetid ut over det akseptable. Det er derfor startet en prosess for erstatning av materiellet, og det planlegges at kontrakter kan inngås i 2024. Midtlivsoppdatering for Nornen-klassen er utsatt til perioden 2027-29. Dette vil med stor sannsynlighet medføre at Kystvakten i mellomtiden må påregne å gjennomføre større oppdateringer over drift med dertil økte driftskostnader.

6 Utfordringer

Den regnskapsførte kostnaden for drift av KV Jarl og KV Bison var også i 2023 vesentlig høyere enn rammen for ivaretagelse av den statlige slepeberedskapen. De to fartøyene gjennomførte til sammen 583 patruljedøgn i 2023. Det er avgjørende å sikre en komplett og forutsigbar finansiering for driften av disse fartøyene for best mulig operativ utnyttelse.

Dette er ikke tilfelle i dag, og den eneste grunnen til at Kystvakten har klart å holde høy aktivitet på disse fartøyene er ved overføring av driftsmidler fra den helikopterbærende strukturen. Dette vil ikke kunne gjøres fra 2024 av da de tre nye Jan Mayen-klasse fartøyene er innfaset og satt i drift. Uten økning av rammen vil det være nødvendig å legge fartøy til kai i kortere og lengre perioder de kommende årene. Bemanning av fartøyene er også en utfordring. Mannskapene utviser positivitet, profesjonalitet og stor innsatsvilje, men kystvakten har ilt 2023 lagt til kai i 76 døgn grunnet mangel på kvalifisert personell.

7 Sikkerhet og miljø

7.1 Sikkerhetsstyring

Sikker drift med fokus på ivaretagelse av personell, materiell og ytre miljø er en forutsetning når Kystvakten løser oppdrag. Sikkerhetsstyringsverktøyet «UniSea» bidrar til at sikkerhetsstyring er en naturlig og integrert del av den daglige driften. UniSea har gode funksjoner for saksbehandling, erfaringsutveksling og erfaringslæring. I forlengelsen av dette bidrar verktøyet til en meget god oversikt over hendelser, nestenulykker og observasjoner.

Kystvakten har en god og inkluderende sikkerhetskultur med en lav terskel for rapportering. Vi erfarer en økende evne til å trekke ut læringspunkter og omsette dette til endring og implementering av tiltak. Målsetningen for 2024 er at vi fortsetter den positive utviklingen og at sikkerhetsarbeidet i størst mulig grad skal være proaktiv. Dette skal vi oppnå ved å øke fokuset på erfaringsdeling og erfaringslæring internt i Kystvakten, men også med våre samarbeidspartnere. Kystvakten hadde ingen kritiske personskader i 2023.

7.2 Klima, miljø og bærekraft

Kystvakten har et stort fokus på klima og miljø både når det gjelder driften av fartøyene og som en del av oppdragsporteføljen. Tre av fartøyene går primært på naturgass og samtlige fartøy har fokus på drivstofforbruk, avfallshåndtering og reduksjon av utslipp generelt.

Kystvakten skal sammen med Sjøforsvaret og resten av Forsvaret redusere klima- og miljøavtrykket i 2024. For å nå denne målsetningen har vi startet arbeidet med å kartlegge hvilke tiltak som

umiddelbart kan iverksettes innfor allerede tildelte rammer og ressurser. Videre har vi etablert et økt fokus på klima- og miljøavtrykk ved anskaffelse av nytt materiell og ved planlegging og gjennomføring av alle operasjoner.

I 2023 gjennomførte Kystvakten en rekke oppdrag knyttet til miljø, herunder miljøoppsyn, kontroll av verneområder, kontroll av vrak på havbunn og annen inspeksjonsvirksomhet.

8 Internasjonalt samarbeid

Islandsk, dansk, kanadisk, amerikansk, og norsk kystvakt under samarbeidsøvelse

8.1 North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF)

Finland har hatt formannskapet i 2023 og overfører formannskapet til Sverige i 2024. Sjefsmøtet ble gjennomført i Åbo, Finland høsten 2023. Russland er ekskludert fra samarbeidet i NACGF med bakgrunn i annektering av Krim i 2014. I forbindelse med utarbeidelse av «Thematic Paper» innen «Maritime Critical Infrastructure» har Norge påtatt seg ledervervet for denne. Oppgaven er i samarbeid med deltakere fra Finland, Belgia, Canada, Latvia, Tyskland, Spania, UK og Frankrike. «Thematic Paper» skal levers på sjefsmøtet i Sverige høsten 2024.

8.2 Arctic Coast Guard Forum (ACGF)

Kystvakten overtok formannskapet i ACGF i april 2023, og vil lede forumet frem til april 2025. Selve overtakelse av formannskapet skjedde digitalt uten noen form for møte eller overleveringsseremoni. I oktober ble det gjennomført arbeidsmøte i ekspertgruppene i ACGF i Oslo. Medlemmer fra kystvaktene i USA, Canada, Danmark, Island, Sverige, Finland og Norge deltok. Videre var det deltagelse fra representanter fra Kystverket, Hovedredningssentralen og Direktoratet for strålevern og atomberedskap.

8.3 Nordisk kystvaksamarbeid

Finland var vertskap for møte i det nordiske kystvaksamarbeidet i oktober 2023. Alle de nordiske landene var representert for å diskutere felles utfordringer og gjensidige orienteringer ble gitt.

8.4 Russland

Kystvakten har fortsatt et ryddig og profesjonelt forhold til Russland innenfor fiskeri og ressurskontroll i Barentshavet. Samarbeidet er viktig for en bærekraftig forvaltning av torskebestanden i nordområdene. Det norsk-russiske samarbeidet innen søk- og redning samt forurensning fortsetter. Samarbeidet er på det nåværende tidspunkt redusert til et minimum grunnet den pågående krigen i Ukraina, og det har ikke vært gjennomført fellesøvelser i 2023. Imidlertid opprettholdes utveksling av fiskeriinspektører to ganger i året mellom Norsk og Russisk kystvakt.

8.5 Island

Årlig bilateralt møte med islandsk kystvakt ble gjennomført i Horten i Juni. Neste bilaterale møte er planlagt gjennomført på Island i 2024.

8.6 USA

Det ble ikke gjennomført bilaterale møter med United States Coast Guard (USCG) i 2023, men det er god dialog i andre fora vi møtes. Kystvakten har hatt personell på utveksling i USCG ombord på USCG Healy i forbindelse med seilas fra Kodiak, Alaska til Tromsø via Nordøstpassasjen. Besøk fra USCG til Norge er planlagt våren 2024 i forbindelse med møteaktivitet i ACGF.

8.7 Canada

Det var planlagt med besøk fra den kanadiske kystvakten til Norge i 2023, imidlertid lot det seg ikke gjennomføre fra Canadisk side. Kystvakten har gjennomført flere digitale møter med Canada i 2023. Møtene er konstruktive og samarbeidsklimaet er godt. Kystvakten samt kolleger fra USA, Island, Sverige Finland og Danmark var invitert til å delta på en søk- og redningsøvelse i Frobisher Bay høsten 2023. Denne øvelsen ble kansellert da Canadisk kystvakt måtte omprioritere ressursen til håndtering av skogbranner i Canada. Besøk fra den Canadiske kystvakten til Norge er planlagt våren 2024 i forbindelse med møteaktivitet i ACGF.

8.8 European Coast Guard Functions Forum

Kystvakten var invitert til deltagelse i European Coast Guard Functions Forum (ECGFF), men på grunn av manglende stabskapasitet og deltagelse i ACGF samt NACGF der sammenfallende aktivitet er dekket, har ikke Kystvakten prioritert deltagelse i forumet i 2023.

8.9 EMSA – EFCA – FRONTEX

Kystvakten har deltatt i møter med både European Maritime Safety Agency (EMSA) og det Europeiske grense og kystvaktbyrået (FRONTEX) i 2023. Kystvakten har gitt innspill til "European Coast Guard Handbook" som bidrar til bedre informasjonsdeling mellom Grense og Kystvakt samarbeidet i Schengen medlemsland. Norsk deltagelse i Frontex er i samarbeid med Politiet, og Kystvakten deltok i øvelse arrangert av Norsk politi og Frontex høsten 2023 i Finnmark. Kystvakten har også deltatt i «EMSA Remotely Pilot Aircraft System User group» der Kystvakten har overtatt kontaktpunkt for RPAS brukergruppe til EMSA i Norge.

8.10 Coast Guard Global Summit

Kystvakten deltok i Coast Guard Global Summit (CGGS) som ble arrangert i Japan i 2023. Her ble det blant annet holdt en orientering om bruk av droner og ROV i det daglige, og viser at vi ligger langt fremme i bruk av ny teknologi. Flere land påpekte etter orienteringen fra KV at den viste i praksis hva en kan benytte ny teknologi til for å bli bedre i oppdragsløsningen vår.

Kystvakten planlegger å fortsette med deltagelse i CGGS, og neste møte planlegges i Italia i 2025.

8.11 Samarbeid i Nordsjøen og Skagerak

Kystvakten og Fiskeridirektoratet har også gjennom 2023 utviklet det gode samarbeidet med Marine Scotland, Fiskeristyrelsen i Danmark og svenske myndigheter med Küstbevakningen og Havs och Vättenmyndigheten, samt Islandske- og Færøyske kontrollmyndigheter. Dette er et viktig samarbeid med fokus på utveksling av data og samarbeid for å kunne gjennomføre en kostnadseffektiv ressurskontroll og for å gjennomføre gode risikovurderinger.

9 Oppsummering

Kystvakten har over 900 dyktige og positive medarbeidere som står på og yter ekstra når det trengs. Mannskapene utviser positivitet, profesjonalitet og stor innsatsvilje. Kystvakten har levert meget godt gjennom året, og antall utførte oppdrag har økt.

Det har vært en økning i fiskeriinspeksjonsaktiviteten, men en svak reduksjon i antall avdekkede alvorlige overtredelser.

Kystvaktens største utfordring p.t. er underfinansiering av dagens fartøystruktur. Stor etterspørsel av kvalifisert maritimt utdannet personell gir også utfordringer mtp å beholde det personellet vi har. Manglende helikopterkapasitet gir operative begrensninger, men dette vil forhåpentligvis løse seg i løpet av de neste to til tre årene.

De kommende årene vil innfasing, bemanning og optimal drift av de tre nye helikopterbærende fartøyene i Jan Mayen-klassen kreve stort fokus og mer robuste personell- og driftsrammer. Herunder vil det også være viktig å få på plass en stabil finansiering av merkostnaden med statlig

slepeberedskap slik at Kystvakten ikke lenger må flytte driftsmidler på bekostning av andre fartøyer i strukturen.

Endre Barane
Kommandør
Sjef Kystvakten

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.
